

**lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 1**

1-) Bu parçada nefse, kulluk görevinin niteliği hakkında hangi özellikler yükleniyor? (20 kelime)  
Kulluk görevi zorlaştırılmış bir yük

2-) Nefsin bu göreve karşı sergilediği temel kusur nedir? (9 kelime)  
Kendisine düşen

3-) Parçada, kulluğun eksik yapılması hâlinde nefiste hangi yanlış düşüncenin ortaya çıktığı belirtiliyor? (12 kelime)  
Sanki daha önce

4-) Nefsin dua konusunda takındığı uygunsuz tavır nasıl tasvir ediliyor? (11 kelime)  
Duası kabul

5-) Metne göre kulun Allah karşısındaki doğru duruşu naz mı, niyaz mı olmalıdır? Neden? (12 kelime)  
Doğru duruş niyazdır;

6-) Cennet ve sonsuz mutluluk hangi esasa bağlı olarak verilir? (12 kelime)  
Bunlar zorunlu bir

7-) Parçaya göre kulun sürekli yönelmesi gereken iki ilahî sıfat hangileridir? (3 kelime)

8-) “Allah’a güvenmek” burada nasıl bir manevi tavra işaret eder? (14 kelime)  
Kendi hesabına ve

9-) Ayetin bu bölümde kullanılmasının temel amacı nedir? (13 kelime)  
Müminin sevinç kaynağının

10-) Bu parçadan çıkan temel eğitim dersi nedir? (14 kelime)  
Nimetleri unutup talepkâr

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 2**

1-) Metinde nefse önce hangi gerçek hatırlatılıyor? (10 kelime)

Kendisine önceden

2-) Bu hatırlatmadan sonra ne tür bir sorumluluk öne çıkarılıyor? (10 kelime)

Bu nimetlere

3-) Kulluğun “hafif” sayılması neyi ima eder? (14 kelime)

İnsanın bunu kaldıramayacağı

4-) Nefsin “yarım yamalak” davranması hangi ahlaki probleme işaret eder? (6 kelime)

Samimiyet

5-) Parçada eleştirilen “büyük şeyler isteme” tavrı neden yanlış görülüyor? (11 kelime)

Çünkü insan

6-) Dua kabulü konusunda şikâyetçi olmak, kulun Allah ile ilişkisinde hangi ölçüyü bozar? (6 kelime)

Kullukta

7-) “Senin hakkın naz değil, niyazdır” ifadesi kulun konumunu nasıl belirler? (11 kelime)

Kulu emreden

8-) Cennet ile ebedî saadetin lütuf olarak verilmesi, amellerin değerini tamamen yok mu sayar? (15 kelime)

Hayır; ameller kulluğun

9-) Metindeki son yönlendirme, mümine pratik olarak ne yapmasını söyler? (11 kelime)

Sürekli Allah’ın

10-) Parçanın bütününe göre nefse verilen temel öğüt nedir? (16 kelime)

Tembelliği bırakması, kulluğunu daha

**lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 3**

1-) Metne göre insan, kulluk görevinden önce neye mazhar olmuştur? (11 kelime)

Önceden verilmiş

2-) Bu durum, kulluk anlayışını nasıl şekillendirir? (15 kelime)

Kulluğu bir pazarlık

3-) Parçada nefsin tembelliği sadece davranış kusuru mu, yoksa düşünce kusuru da içeriyor mu? (16 kelime)

İkisini de içeriyor; hem

4-) “Dua kabul olmadı” diye sızlanmak, dua adabına göre hangi eksikliği gösterir? (7 kelime)

Sabır,

5-) Metinde kulun “naz” yerine “niyaz” ile nitelenmesi hangi manevi ahlaka dayanır? (13 kelime)

Aczini bilme, Rabbine

6-) Cennet’in Allah’ın fazlıyla verilmesi, O’nun kuluna karşı nasıl bir muamelesini gösterir? (12 kelime)

Kulun yaptığından çok

7-) Ayette sevincin yöneltildiği esas kaynak nedir? (4 kelime)

Allah’ın

8-) Parçaya göre olgun bir mümin dua ederken nasıl bir ruh hâli taşımalıdır? (14 kelime)

Alacak talep eden

9-) Bu parçaya göre manevi terbiyede en önemli dönüşüm hangi noktada gerçekleşir? (14 kelime)

İnsan kendini alacaklı

10-) Bu pasajı bir cümleyle nasihat olarak ifade etsen nasıl söylersin? (16 kelime)

Nimetleri unutup alacaklı gibi

**lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 4**

1-) Metinde kulluk ile nimet arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (14 kelime)

Kulluk, daha önce

2-) Kulluğun “rahatlı” diye nitelenmesi, insan psikolojisi açısından ne anlatır? (13 kelime)

Doğru anlaşıldığında kulluğun

3-) Nefsin bu kolay göreve rağmen isteksiz davranması nasıl bir çelişki doğurur? (11 kelime)

Hem nimetlerden

4-) Metne göre insanın büyük beklentilere girmesi hangi yanlış varsayıma dayanır? (9 kelime)

Kendisini yetersiz

5-) Dua kabulü konusunda nazlanmak niçin uygun görülmez? (15 kelime)

Çünkü dua, kulun

6-) Parçada Allah’ın hangi iki yönü özellikle vurgulanarak kulun onlara sığınması isteniyor? (5 kelime)

Merhameti

7-) Ebedî saadetin lütuf oluşu, Allah-kul ilişkisinde hangi dengeyi kurar? (10 kelime)

Kulluğu sorumlulukta

8-) Alıntılanan ayetin burada üstlendiği öğretici işlev nedir? (9 kelime)

Mümini, sevinç

9-) Ayette sevincin Allah’ın lütfuna bağlanması, müminin değer ölçüsünü nasıl değiştirir? (11 kelime)

Topladığı maddi

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 5**

1-) Bu bölümde nefse “ücretini aldın” denmesi ne anlama gelir? (16 kelime)

İnsan, kulluktan önce bile

2-) Metin, kulluğu ağır bir zorunluluk gibi mi yoksa uygun bir karşılık gibi mi sunuyor? (7 kelime)

Uygun

3-) Nefsin kullukta tembellik etmesi, nimete karşı hangi eksikliği ortaya koyar? (4 kelime)

Şükür

4-) Eksik kulluğa rağmen yüksek beklentide bulunmak hangi karakter zafiyetini yansıtır? (7 kelime)

Kibirli

5-) Dua kabul olmayınca sitem etmek, dua anlayışında hangi hatayı gösterir? (8 kelime)

Duayı bir

6-) Metne göre kulun Allah’tan isteme biçimi nasıl olmalıdır? (7 kelime)

Edepli,

7-) Cennet’in ve sonsuz mutluluğun “fazl ve kerem” ile verilmesi neden önemlidir? (12 kelime)

Çünkü bu, kurtuluşun

8-) “Ona güven” buyruğu, sebeplere değil Allah’a dayanmayı nasıl pekiştirir? (10 kelime)

Sonucu kendi

9-) Ayetin içerdığı sevinç çağrısı, dünya merkezli bir hayat anlayışına nasıl karşı çıkar? (13 kelime)

Gerçek sevincin mal

**lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 6**

1-) Metinde nefse yöneltilen eleştirinin ilk halkası nedir? (9 kelime)  
Kendisine verilmiş

2-) Kulluğun “lezzetli ve nimetli” oluşu, ibadete bakışı nasıl düzeltir? (14 kelime)  
İbadeti sadece yük

3-) Nefsin yarım kalan hizmetine rağmen fazlasını istemesi hangi adalet duygusuna aykırıdır? (12 kelime)  
Önce vazifesini yerine

4-) Parçadaki eleştiriye göre, duanın kabul edilmemesi karşısında uygun olmayan tepki nedir? (6 kelime)  
Küsmek,

5-) Uygun olan tepki hangi kavramla özetleniyor? (3 kelime)

6-) Niyazın içinde hangi duygular bulunur? (9 kelime)  
Tevazu, ihtiyaç

7-) Cennet ve ebedî saadetin ilahî ihsan olması, kulun psikolojisinde nasıl bir sonuç doğurmalıdır? (10 kelime)  
Gururu azaltmalı,

8-) Metnin son kısmında mümine hangi iki yöneliş tavsiye edilir? (11 kelime)  
Allah’ın rahmet

9-) Parçanın ana mesajını kısaca nasıl özetlersin? (23 kelime)  
İnsan, kendisine verilen bunca nimetten

## CEVAP ANAHTARI

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 1 - CEVAPLAR**

1-) Bu parçada nefse, kulluk görevinin niteliği hakkında hangi özellikler yükleniyor?

Kulluk görevi zorlaştırılmış bir yük değil; insana haz veren, nimet taşıyan, huzur sağlayan ve taşınması kolay bir vazife olarak gösteriliyor.

2-) Nefsin bu göreve karşı sergilediği temel kusur nedir?

Kendisine düşen hizmette gevşek davranması ve gereken gayreti göstermemesidir.

3-) Parçada, kulluğun eksik yapılması hâlinde nefiste hangi yanlış düşüncenin ortaya çıktığı belirtiliyor?

Sanki daha önce verilen ihsanlar yetmiyormuş gibi, haddini aşan beklentilere girmesi anlatılıyor.

4-) Nefsin dua konusunda takındığı uygunsuz tavır nasıl tasvir ediliyor?

Duası kabul olmayınca kırılgan ve sitemkâr bir hâle girdiği ifade ediliyor.

5-) Metne göre kulun Allah karşısındaki doğru duruşu naz mı, niyaz mı olmalıdır? Neden?

Doğru duruş niyazdır; çünkü kul hak iddia eden değil, rahmete sığınan kimsedir.

6-) Cennet ve sonsuz mutluluk hangi esasa bağlı olarak verilir?

Bunlar zorunlu bir karşılık gibi değil, Allah'ın lütfu ve cömertliğiyle ihsan edilir.

7-) Parçaya göre kulun sürekli yönelmesi gereken iki ilahî sıfat hangileridir?

Rahmet ve keremdir.

8-) "Allah'a güvenmek" burada nasıl bir manevi tavra işaret eder?

Kendi hesabına ve isteğine dayanmak yerine, ilahî lütfu dayanıp ümidini O'na bağlamaya işaret eder.

9-) Ayetin bu bölümde kullanılmasının temel amacı nedir?

Müminin sevinç kaynağının kendi birikimi değil, Allah'ın lütfu ve merhameti olması gerektiğini öğretmektir.

10-) Bu parçadan çıkan temel eğitim dersi nedir?

Nimetleri unutup talepkâr olmak yerine, kulun şükür, edep, dua ve teslimiyet içinde yaşaması gerektir.

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 2 - CEVAPLAR**

1-) Metinde nefse önce hangi gerçek hatırlatılıyor?

Kendisine önceden ihsan edilmiş büyük nimetleri zaten almış olduğu hatırlatılıyor.

2-) Bu hatırlatmadan sonra ne tür bir sorumluluk öne çıkarılıyor?

Bu nimetlere karşı kulluk vazifesini yerine getirme sorumluluğu öne çıkarılıyor.

3-) Kulluğun “hafif” sayılması neyi ima eder?

İnsanın bunu kaldıramayacağı kadar ağır bir iş olmadığını, mazeret üretmenin geçerli olmadığını ima eder.

4-) Nefsin “yarım yamalak” davranması hangi ahlaki probleme işaret eder?

Samimiyet ve ciddiyet eksikliğine işaret eder.

5-) Parçada eleştirilen “büyük şeyler isteme” tavrı neden yanlış görülüyor?

Çünkü insan görevini tam yapmadan, sanki alacaklıymış gibi yüksek taleplerde bulunuyor.

6-) Dua kabulü konusunda şikâyetçi olmak, kulun Allah ile ilişkisinde hangi ölçüyü bozar?

Kullukta tevazu ve teslimiyet ölçüsünü bozar.

7-) “Senin hakkın naz değil, niyazdır” ifadesi kulun konumunu nasıl belirler?

Kulu emreden ve hesap soran değil, isteyen ve yalvaran makamda gösterir.

8-) Cennet ile ebedî saadetin lütuf olarak verilmesi, amellerin değerini tamamen yok mu sayar?

Hayır; ameller kulluğun gereğidir, fakat nihai mükâfat kulun hakkı gibi değil, Allah’ın ihsanı olarak görülür.

9-) Metindeki son yönlendirme, mümine pratik olarak ne yapmasını söyler?

Sürekli Allah’ın merhametine ve cömertliğine sığınmasını, güvenini de O’na bağlamasını söyler.

10-) Parçanın bütününe göre nefse verilen temel öğüt nedir?

Tembelliği bırakması, kulluğunu daha ciddi yapması, sızlanma yerine dua etmesi ve her hayrı Allah’ın fazlından bilmesidir.

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 3 - CEVAPLAR**

1-) Metne göre insan, kulluk görevinden önce neye mazhar olmuştur?

Önceden verilmiş bir ücret gibi büyük nimet ve ihsanlara mazhar olmuştur.

2-) Bu durum, kulluk anlayışını nasıl şekillendirir?

Kulluğu bir pazarlık ya da karşılık alma aracı değil, verilmiş nimetlere cevap olarak görmeyi sağlar.

3-) Parçada nefsin tembelliği sadece davranış kusuru mu, yoksa düşünce kusuru da içeriyor mu?

İkisini de içeriyor; hem görevde gevşeklik var hem de hak iddia eden yanlış bir bakış var.

4-) “Dua kabul olmadı” diye sızlanmak, dua adabına göre hangi eksikliği gösterir?

Sabır, teslimiyet ve hikmete güven eksikliğini gösterir.

5-) Metinde kulun “naz” yerine “niyaz” ile nitelenmesi hangi manevi ahlaka dayanır?

Aczini bilme, Rabbine muhtaç olduğunu kabul etme ve edepli bir yöneliş ahlakına dayanır.

6-) Cennet’in Allah’ın fazlıyla verilmesi, O’nun kuluna karşı nasıl bir muamelesini gösterir?

Kulun yaptığından çok daha fazlasını bağışlayan, cömert ve merhametli bir muameleyi gösterir.

7-) Ayette sevincin yöneltildiği esas kaynak nedir?

Allah’ın lütfu ve merhametidir.

8-) Parçaya göre olgun bir mümin dua ederken nasıl bir ruh hâli taşımalıdır?

Alacak talep eden bir tavırla değil, umut, tevazu, güven ve sığınma duygusuyla dua etmelidir.

9-) Bu parçaya göre manevi terbiyede en önemli dönüşüm hangi noktada gerçekleşir?

İnsan kendini alacaklı görmekten vazgeçip Allah’ın rahmetine muhtaç bir kul olduğunu kabul ettiğinde gerçekleşir.

10-) Bu pasajı bir cümleyle nasihat olarak ifade etsen nasıl söylersin?

Nimetleri unutup alacaklı gibi davranma; kulluğunu yap, duanda edepli ol ve rahmeti her şeyden üstün bil.

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 4 - CEVAPLAR**

1-) Metinde kulluk ile nimet arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Kulluk, daha önce alınmış ilahî ihsanlara karşı yerine getirilmesi gereken bir vazife olarak sunuluyor.

2-) Kulluğun “rahatlı” diye nitelenmesi, insan psikolojisi açısından ne anlatır?

Doğru anlaşıldığında kulluğun insanı sıkıştıran değil, iç huzuru veren bir yol olduğunu anlatır.

3-) Nefsin bu kolay göreve rağmen isteksiz davranması nasıl bir çelişki doğurur?

Hem nimetlerden faydalanıp hem de teşekkür mahiyetindeki vazifeden kaçınma çelişkisi doğurur.

4-) Metne göre insanın büyük beklentilere girmesi hangi yanlış varsayıma dayanır?

Kendisini yetersiz hizmetine rağmen hak sahibi sanma varsayımına dayanır.

5-) Dua kabulü konusunda nazlanmak niçin uygun görülmez?

Çünkü dua, kulun Rabbine karşı kırılma ve sitem diliyle değil, yakarma ve teslimiyet diliyle yapılmalıdır.

6-) Parçada Allah'ın hangi iki yönü özellikle vurgulanarak kulun onlara sığınması isteniyor?

Merhameti ve cömertliği özellikle vurgulanıyor.

7-) Ebedî saadetin lütuf oluşu, Allah-kul ilişkisinde hangi dengeyi kurar?

Kulluğu sorumlulukta tutar, mükâfatı ise ilahî ihsana bağlayarak kibri engeller.

8-) Alıntılanan ayetin burada üstlendiği öğretici işlev nedir?

Mümini, sevinç ölçüsünü dünya malından ilahî rahmete çevirmeye çağırır.

9-) Ayette sevincin Allah'ın lütfuna bağlanması, müminin değer ölçüsünü nasıl değiştirir?

Topladığı maddi şeylerden çok, Rabbinden gelen manevi ihsanları esas almasını sağlar.

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 5 - CEVAPLAR**

- 1-) Bu bölümde nefse “ücretini aldın” denmesi ne anlama gelir?  
İnsan, kulluktan önce bile pek çok ilahî nimete kavuşmuş durumdadır; yani bütünüyle mahrum bırakılmış biri değildir.
- 2-) Metin, kulluğu ağır bir zorunluluk gibi mi yoksa uygun bir karşılık gibi mi sunuyor?  
Uygun ve makul bir karşılık gibi sunuyor.
- 3-) Nefsin kullukta tembellik etmesi, nimete karşı hangi eksikliği ortaya koyar?  
Şükür eksikliğini ortaya koyar.
- 4-) Eksik kulluğa rağmen yüksek beklentide bulunmak hangi karakter zafiyetini yansıtır?  
Kibirli ve ölçüsüz bir beklenti hâlini yansıtır.
- 5-) Dua kabul olmayınca sitem etmek, dua anlayışında hangi hatayı gösterir?  
Duayı bir hak talebi gibi görme hatasını gösterir.
- 6-) Metne göre kulun Allah’tan isteme biçimi nasıl olmalıdır?  
Edepli, yalvaran, muhtaçlığını bilen bir şekilde olmalıdır.
- 7-) Cennet’in ve sonsuz mutluluğun “fazl ve kerem” ile verilmesi neden önemlidir?  
Çünkü bu, kurtuluşun yalnız insan emeğine indirgenemeyeceğini, ilahî ihsanın belirleyici olduğunu gösterir.
- 8-) “Ona güven” buyruğu, sebeplere değil Allah’a dayanmayı nasıl pekiştirir?  
Sonucu kendi planına değil, Allah’ın rahmetli takdirine bırakmayı öğreterek pekiştirir.
- 9-) Ayetin içerdiği sevinç çağrısı, dünya merkezli bir hayat anlayışına nasıl karşı çıkar?  
Gerçek sevincin mal biriktirmekte değil, ilahî lütuf ve merhamette olduğunu bildirerek karşı çıkar.

## **lisans 24-soz-p49-yirmidorduncu-soz-besinci-dal-2-meyve-nefse-hitap-naz-degil-niyaz-dersi - Set 6 - CEVAPLAR**

1-) Metinde nefse yöneltilen eleştirinin ilk halkası nedir?

Kendisine verilmiş onca nimete rağmen kulluk görevinde gevşeklik göstermesidir.

2-) Kulluğun “lezzetli ve nimetli” oluşu, ibadete bakışı nasıl düzeltir?

İbadeti sadece yük gibi görme hatasını düzeltir; onun içinde huzur ve hayır bulunduğunu gösterir.

3-) Nefsin yarım kalan hizmetine rağmen fazlasını istemesi hangi adalet duygusuna aykırıdır?

Önce vazifesini yerine getirme ölçüsüne aykırıdır; emek vermeden hak iddia etmeye benzer.

4-) Parçadaki eleştiriye göre, duanın kabul edilmemesi karşısında uygun olmayan tepki nedir?

Küsmek, sitem etmek ve nazlı davranmaktır.

5-) Uygun olan tepki hangi kavramla özetleniyor?

Niyaz kavramıyla özetleniyor.

6-) Niyazın içinde hangi duygular bulunur?

Tevazu, ihtiyaç hissi, dua, ümit ve Allah’a yönelme bulunur.

7-) Cennet ve ebedî saadetin ilahî ihsan olması, kulun psikolojisinde nasıl bir sonuç doğurmalıdır?

Gururu azaltmalı, şükrü artırmalı ve insanı rahmete daha çok bağlamalıdır.

8-) Metnin son kısmında mümine hangi iki yöneliş tavsiye edilir?

Allah’ın rahmet ve keremine sığınmak ve güvenini O’na bağlamak tavsiye edilir.

9-) Parçanın ana mesajını kısaca nasıl özetlersin?

İnsan, kendisine verilen bunca nimetten sonra kullukta tembellik etmemeli; talepkâr ve nazlı bir tavır yerine dua, tevazu ve Allah’ın rahmetine sığınma yolunu seçmelidir.